

Asia: VN/17361/2021

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta eräisiin julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-kustannuksiin

Lausunnonantajan lausunto - Asetusta koskevat kysymykset

1. Onko avustuksen määräytymistä ja laskentatapaa koskevat lähtökohdat mielestänne perusteltuja ja tarkoituksenmukaisia? (Erityisesti: avustuksen määräytyminen laskennallisesti toiminnan volyymia kuvaavien tietojen perusteella, yksikkökorvauksen tason määrittämistä koskevat periaatteet, mahdollisuus harkinnanvaraiseen lisäavustukseen)

Lähtökohtaisesti avustuksen määräytymistä koskeva laskentatapa on hyväksyttävissä. Olennaista on, että kaupunki saa täysimääräisen kompensaation testaukseen ja testauskapasiteetin nostamiseen, jäljittämiseen, karanteeneihin, potilaiden hoitoon, matkustamisen terveysturvallisuuteen sekä rokotteeseen liittyviin kustannuksiin. Pääministeri Marinin hallitus on vuoden 2020 budjettiriihen yhteydessä sitoutunut korvaamaan koronaan liittyvät välittömät kustannukset, ja kaupungit ovat toimineet tämän lupauksen pohjalta.

Lausunnolla olevassa luonnoksessa ei kuitenkaan olla kompensoimassa kunnille näitä kustannuksia täysimääräisesti, vaan lähdetään 40 – 65 prosentin korvaustasosta. Korona aiheuttaa kaupungille monenlaisia tulojen menetyksiä ja lisämenoja, joihin osittain on saatu valtiolta tukea yhteisöveron korotetun jako-osuuden kautta sekä valtionosuusjärjestelmän sisällä. Valtion kompensaation taso vuonna 2020 oli riittävä, mutta vuonna 2021 taso alenee merkittävästi, ja vuodelle 2022 ei ole vielä ylimääräistä tukea tiedossa, vaikka koronan pitkä varjo aiheuttaa kunnille kustannuksia pitkälle tulevaisuuteen. Onkin olennaisen tärkeää, että yksiselitteisesti luvattu täysi kompensaatio liittyen tiettyihin välittömiin kustannuksiin toteutuu. Tämä on tärkeää kaupungin talouden kannalta, mutta myös valtion ja kaupungin luottamuksen ja koronan yhteisen torjunnan kannalta. Kaupungin tulee voida luottaa valtion yksiselitteisesti lupaamaan kompensaation.

On myös tärkeää, että kompensointimalli ei ole hallinnollisesti liian työläs. Siksi Porvoon kaupunki katsoo, että yksikkökorvaukseen ja volyymin perustuva kompensointimalli on toimiva, kunhan malli mahdollistaa myös tuen kohdistumisen vahvemmin niille alueille, joissa kustannustaso on muita korkeampi. Kaikissa kustannuksissa tulisi välittömien kustannusten lisäksi huomioida välilliset kustannukset, kuten hallintokulut.

2. Onko avustuksen saajatahoa koskeva sääntely (3 §) toimivaa? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Kommentit

Kunnalle ja kuntayhtymälle myönnettävien avustusten jakoperusteiden tulee olla selkeät

3. Onko testaukseen myönnettävää avustusta koskeva sääntely (5 § ja 9 §) toimivaa? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Kommentit

Talousnäkökulmasta perussääntely on hyvä, mutta yksikkökustannus pitää olla laskettu riittävän oikein.

Mitä tekijöitä valtionapuviranomaisen tulisi mielestänne erityisesti huomioida testauksen yksikkökorvausta määrittäessään?

Talousnäkökulmasta korvaus olisi selkeämpää maksaa suoraan kunnalle. Testauksen yksikkökustannus 80-90€/testi on Porvoon arvion mukaan oikeansuuntainen, mutta lisäksi tulisi huomioida välilliset kulut, jolloin todellinen yksikkökustannus on jonkin verran korkeampi.

4. Onko jäljittämiseen myönnettävää avustusta koskeva sääntely (6 § ja 9 §) onnistunut? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Kommentit

Jäljittämiseen kohdistuvat välittömät kulut ovat Porvoossa olleet noin 360€/tartunta, kun asetusluonnoksessa jäljittämisen yksikköhinta on 310-320€/tartunta. Lisäksi tulisi huomioida välilliset kulut, jolloin todellinen yksikkökustannus on selvästi korkeampi kuin 310-320€/tartunta.

Mitä tekijöitä valtionapuviranomaisen tulisi mielestänne erityisesti huomioida jäljittämisen yksikkökorvausta määrittäessään?

Välilliset kulut tulisi huomioida välittömien lisäksi. Esimerkiksi jäljittäjien rekrytointi, perehdytys, tarvittavien laitteiden hankinta ja käyttöjäoikeuksien hankinta tarvittaviin järjestelmiin on edellyttänyt paljon välillistä työtä.

5. Onko rokottamiseen myönnettävää avustusta koskeva sääntely (7 § ja 9 §) toimivaa? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Kommentit

Porvoon laskelmien mukaan yksittäisen rokotuskerran hinta on huomattavasti korkeampi kuin asetuksessa mainittu 10-15€/rokotuskerta.

Porvoon arvion mukaan rokotuskerran kustannukset ovat olleet noin 25-30€/rokotuskerta. Kustannuksia nostaa mm. rokotushenkilöstön, ensihoitajan ja vartijan ostopalvelu, terveysturvallisten rokotustilojen vuokrat, työvaatetuksen järjestäminen ja pesulapalvelu lisähenkilöstölle, rokotusvälineistö, mobiiliyksikön kustannukset mm. palvelutalojen ja omaishoidettavien rokotuksissa.

Mitä tekijöitä valtionapuviranomaisen tulisi mielestänne erityisesti huomioida rokottamisen yksikkökorvausta määrittäessään?

Välilliset kustannukset, kts. edellinen kohta.

6. Onko hoidon kustannuksiin myönnettävää avustusta koskeva sääntely (8 § ja 9 §) toimivaa? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Kommentit

-

Mitä tekijöitä valtionapuviranomaisen tulisi mielestänne erityisesti huomioida covid-19-taudin hoidon yksikkökorvausta määrittäessään?

Henkilökunnan lisääminen työvuoroihin ja suojavaatetuksen lisääntynyt tarve nostaa normaalia hoitovuorokausihintaa.

7. Onko harkinnanvaraista osaa koskeva sääntely (11 §) toimivaa? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Kommentit

-

8. Onko avustushaun aikataulua koskeva sääntely (13 §:ssä) toimivaa? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Kommentit

-

9. Mitä muuta haluaisitte lausua asetusluonnoksesta?

Koronakustannusten korvauksissa tulisi huomioida myös muita kustannuksia, kuten ikäntyneiden asumispalvelujen vierailujen mahdollistaminen erillisissä tapaamistuvissa sekä vainajapaikkojen riittävyyden varmistaminen erillisillä ratkaisuilla, henkilökunnan turvallisen joukkoliikenteen varmistaminen mm. lisäämällä HUS-linja-autoliikennettä on lisännyt kuntien koronakustannuksia. Covid 19 on lisännyt työmäärää ja siten välillisiä kustannuksia myös ympäristöterveydenhuollossa tartuntatautilain nojalla tehtävien tarkastusten sekä niihin liittyen tehtävien vuoksi.

Covid-19-testaus

1. Mikä on yhden PCR-testin kustannus, kun ottaa huomioon näytteen oton, näytteen kuljettamisen sekä sen analysoinnin kustannukset?

70-99e

2. Mikäli arvioitte alueenne keskimääräisien kustannuksien olennaisesti poikkeavan STM:n keskimääräisestä covid-19 testauksen arviosta (80-90 euroa/testi), mitkä erityispiirteet vaikuttavat arvionne mukaan tähän?

-

Mikä on alueenne lisäkustannusten prosentuaalinen osuus covid-19 testauksen kokonaiskustannuksesta?

0-20 %

4. Pystyttekö toimittamaan valtionavustushakemuksen yhteydessä luotettavan tiedon hakijan kustannusvastuulle jääneiden covid-19-testien määrästä vuodelta 2021?

Kyllä

Covid-19-tartuntojen jäljittäminen

5. Kuinka paljon yhden todetun tautitapauksen aiheuttamat jäljityskustannukset ovat alueellanne olleet (kokonaisaika, sis. odotusajat/tartunta) vuoden 2021 osalta?

300 – 599 (16-24h)

6. Mikäli arvioitte alueenne keskimääräisien kustannuksien poikkeavan olennaisesti STM:n keskimääräisestä jäljittämisen arviosta (310-320 euroa/tartunta) mitkä erityispiirteet vaikuttavat arvionne mukaan tähän?

Jäljittämiseen kohdistuvat välittömät kulut ovat Porvoossa olleet noin 360€/tartunta, kun asetusluonnoksessa jäljittämisen yksikköhinta on 310-320€/tartunta. Lisäksi tulisi huomioida välilliset kulut, jolloin todellinen yksikkökustannus on selvästi korkeampi kuin 310-320€/tartunta.

Mikä on alueenne lisäkustannusten prosentuaalinen osuus jäljityksen kokonaiskustannuksesta?

0-20 %

Rokottaminen covid-19-tautia vastaan

8. Kuinka paljon yhden rokotustapahtuman tuottaminen on alueellanne maksanut kaikki kulut mukaan luettuina? (Ajanvaraus, materiaalit, pistos)

> 19€

9. Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen, että vähemmän kuin kuusi tai enemmän kuin kuusitoista euroa, mitkä erityispiirteet vaikuttavat arvionne mukaan tähän?

Kustannuksia nostaa mm. rokotushenkilöstön, ensihoitajan ja vartijan ostopalvelu, terveysturvallisten rokotustilojen vuokrat, työvaatetuksen järjestäminen ja pesulapalvelu lisähenkilöstölle, rokotusvälineistö, mobiiliyksikön kustannukset mm. palvelutalojen ja omaishoidettavien rokotuksissa.

Lisäksi paljon laskennassa huomiotta jääneitä seikkoja, jotka nostavat todellisia kustannuksia, mm. hallinnollista ja välillistä työtä henkilöstövuokran kilpailutuksissa ja sopimusten laadinnassa, perehdyttämisessä ja rokotustiedottamisessa sekä käännöspalveluita maahanmuuttajien rokottamisen mahdollistamiseksi.

Mikä on alueenne lisäkustannusten prosentuaalinen osuus covid-19 rokottamisen kokonaiskustannuksesta?

21-40 %

11. Pystytekö toimittamaan valtionavustushakemuksen yhteydessä luotettavan tiedon yksityisille toimijoille luovutetuista rokoteannoksista, joiden kustannukset eivät ole jääneet hakijan vastuulle?

Kyllä

Covid-19-taudin sairaalahoito

Mikä on alueenne lisäkustannusten prosentuaalinen osuus covid-19 potilaan hoidon kokonaiskustannuksesta?

61-80 %

13. Pystytekö toimittamaan valtionavustushakemuksen yhteydessä luotettavan tiedon perusterveydenhuollon vuodeosastolla covid-19-diagnoosilla hoidettujen potilaiden määrästä?

kyllä

Katja Blomberg